



NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL

INTEGRITÁSJELENTÉS

a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál 2024. évben végrehajtott szervezeti integritással kapcsolatos feladatokról

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) a 2024. évre kidolgozott integritási és korrupciós kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési tervét és az abban foglalt feladatokat az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II.25.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a következőkben részletezettek szerint hajtotta végre.

1. A NAV Korrupcióellenes Stratégiájával összefüggésben a 2024. évre meghatározott Cselekvési terv végrehajtásának koordinálása és nyomon követése

A NAV működésével kapcsolatos integritási és korrupciós kockázatok tervezett kezelésére vonatkozóan összeállításra kerülő intézkedési terv, valamint az abban foglaltak végrehajtását és annak eredményeit összefoglaló integritásjelentés megfelelő, átfogó és megalapozott bázist képviselnek a Hivatalunk korrupció elleni küzdelmének és a NAV integritásának erősítése terén. Tekintettel arra, hogy a Kormányrendelet szerinti intézkedési terv, továbbá integritásjelentés, illetve a 2019-ben meghatározott NAV korrupcióellenes stratégiája alapján készülő cselekvési terv tartalmában legnagyobb részt átfedéseket, párhuzamosságokat tartalmaz, megállapítást nyert, hogy a továbbiakban nem indokolt a 2024. évre meghatározott Cselekvési terv végrehajtásának koordinálása és nyomon követése és 2025. évre vonatkozóan korrupcióellenes stratégiai cselekvési terv elkészítése.

2. A NAV-hoz adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyba, tisztjelölti jogviszonyba, illetve munkaviszonyba felvételre jelentkezők előzetes-, továbbá a már állományban lévő foglalkoztatottak, munkavállalók áthelyezése, más munkakörbe helyezése, vezetői kinevezése előtt, valamint az adó- és vámhatósági, illetve munkavállalói jogviszonyt befolyásoló újabb végzettséget igazoló okirat benyújtásakor végzett biztonsági ellenőrzések lefolytatása

A NAV által ellátott, törvényben meghatározott alapfeladatok ellátása érdekében fontos elvárás, hogy integrált szervezetébe olyan munkatársak kerüljenek, akik feddhetetlenek – még a megvesztegethetőség látszata sem vetül rájuk –, garantálni tudják a korrupciótól és a pártatlan, befolyástól mentes eljárást az ügyfelek számára, biztosítják továbbá – szakterületük

vonatkozásában – az elvárt költségvetési bevételek beszedését. Ennek megfelelően a biztonsági szakterület 2024. évben összesen 2264 db biztonsági ellenőrzést folytatott le a NAV SZMSZ, a NAV Központi Irányításának Ügyrendje és a biztonsági ellenőrzésről szóló 2028/2022/ELN szabályzat alapján. A biztonsági ellenőrzés eredményeképpen a NAV-nál már foglalkoztatotti jogviszonyban lévőket érintően összesen 17 esetben került sor javaslatételre fegyelmi eljárás lefolytatására, ebből jogosulatlan lekérdezések miatt 10, összeférhetetlenség miatt pedig 7 alkalommal. Az ellenőrzések során 105 esetben került feltárára különféle egyéb biztonsági kockázati tényező, 4 esetben pedig egyéb okok miatt nem javasoltuk a jelölt felvételét. A tárgyidőszakban 1 esetben került sor büntetőfeljelentés megtételére, közokirat-hamisítás büntett elkövetésének gyanúja miatt. Ez megerősíti azt, hogy továbbra is szükség van a biztonsági ellenőrzés lefolytatására, azon belül pedig az érintett személy végzettségét igazoló okiratok hitelességének ellenőrzésére.

3. A közélet tisztaságának megsértésére, a korrupcióra utaló közérdekű bejelentések, valamint a hivatalból tudomásra jutott szabálytalanságok kapcsán vizsgálatok végzése saját foglalkoztatottakra és munkavállalókra vonatkozóan

A NAV foglalkoztatottakkal, munkavállalókkal szembeni közérdekű bejelentések, egyéb biztonsági kockázatokat jelentő adatok és információk megalapozottságának vagy megalapozatlanságának alátámasztására a biztonsági szakterület – a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény rendelkezései, a NAV SZMSZ-ben, a NAV Központi Irányításának Ügyrendjében és a vizsgálati szabályzatról szóló 2032/2021/VEZ szabályzatban foglaltak szerint – a 2024. évben 223 esetben végezte el a közélet tisztaságának megsértésére vonatkozó, korrupcióra utaló panasz, közérdekű bejelentés kivizsgálását, illetőleg a hivatalból tudomásra jutott, visszaélésre utaló adatok, információk ellenőrzését.

A mellőzött vizsgálatok száma 2024-ben 29 volt. A mellőzésre alapvetően akkor kerül sor, ha egy korábbival azonos tartalmú, vagy hasonló körülményre utaló, új információt, tényt nem tartalmazó bejelentés kerül a biztonsági szakterülethez, továbbá, amikor erre jogszabály felhatalmazást ad, így az azonosíthatatlan bejelentők beadványainak vizsgálatát – a súlyos jog- vagy érdeksérelemre utaló bejelentéseket kivéve – mellőzni kell.

A tárgyidőszakban befejezett, megalapozott és részben megalapozott minősítéssel lezárt vizsgálati ügyek száma 34 volt. Fegyelmi felelősségre vonást 10 személy esetében kezdeményezett a biztonsági szakterület. A fennmaradó 24 esetben egyéb munkáltatói intézkedést pl. jövedéki ellenőrzésre javaslatot tett kezdeményezett a szakterület. A munkáltatói jogkör gyakorlói – a visszajelzések alapján megalapozottnak tartották a fegyelmi eljárások megindítását, több alkalommal megrovást szabtak ki, illetve 1 fő esetén élt a munkáltatói jogkör gyakorlója a hivatalvesztéssel. A megalapozatlan ügyek száma 113 volt, 76 vizsgálat esetében pedig a szakterület rendelkezésére álló eszközökkel további eredmény nem volt várható, vagyis nem lehetett egyértelműen kimondani, hogy a bejelentésben, illetve belső információban foglaltak megalapozottak vagy megalapozatlanok. NAV foglalkoztatottal szemben 1 alkalommal történt feljelentés hivatali visszaélés elkövetésének gyanúja miatt. NAV-on kívüli

személlyel szemben 1 alkalommal hivatali vesztegetés, 1 alkalommal lopás szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt, állományvédelmi intézkedés kapcsán pedig 6 db zaklatás és 1 db garázdaság elkövetésének gyanúja miatt került sor feljelentés megtételére.

4. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény X. fejezete szerinti összeférhetlenségi szabályok betartásának ellenőrzése

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény (a továbbiakban NAV Szj.tv.) 89-93. §-ai szerinti összeférhetlenségi ellenőrzések lefolytatását a biztonsági szervezeti egység kockázatelemzés alapján kiválasztott 666 fő foglalkoztatottat érintően folytatta le. Az ellenőrzés eredményeképpen, az összeférhetlenségi szabályok megsértése miatt 41 fő foglalkoztatott esetében fegyelmi eljárás lefolytatásának kezdeményezésére került sor a munkáltatói jogkör gyakorlójánál. A NAV szervezeti egységeitől kapott tájékoztatás szerint az előzetes engedélyhez, illetve bejelentéshez kötött jogviszonyok bejelentése kapcsán a munkatársak részéről folyamatos a kérelmek benyújtása, tisztában vannak annak szükségszerűségével és az esetleges elmaradások jogkövetkezményeivel.

5. A Biztonsági Főosztály - feladatkörében eljárva - úgynevezett céllenőrzés keretében vizsgálja a NAV informatikai rendszeréből az adathozzáférésekről generált biztonsági naplófájlokat, kiszűri a jogosulatlan adatkezeléseket

A Biztonsági Főosztály rendszeresen kap megkereséseket igazgatóságoktól az adatkezelések rendszeres vagy időszakos, illetve szűrőpróbaszerű jogszerűségének ellenőrzése érdekében. 2024-ben 150 fő NAV foglalkoztatottat érintően ilyen típusú biztonsági napló adatkérés, valamint további 24 főt érintően az állami adó- és vámhatóság kijelölt ügyfélszolgálatain megjelenő 51-es igazgatósági kódú adózók ügyei intézésének rendjéről szóló 1037/2016/VEZ szabályzat alapján.

A jogszerűtlen (ideértve a célhoz nem kötött) adatkezelések megelőzése, visszaszorítása, megakadályozása és ellenőrzése érdekében teendő intézkedésekről szóló 5064/2023/ELN körlevél alapján a biztonsági szakterület saját kockázatelemzést követően 2024-ben összesen 117 személyt érintően folytatott le célhoz kötöttségi vizsgálatot, amelyből egy esetben fegyelmi eljárás lefolytatását javasolta a munkáltatói jogkör gyakorlója részére.

A bünyügyi szakterületen pedig folyamatosan ellenőrzésre került a RobotZsaru rendszerben végrehajtott tevékenységek (rögzítés, lekérdezés) jogszerűsége.

A NAV Központi Irányítása főosztályai különös körültekintéssel járnak el a feladatellátáshoz kapcsolódó jogosultságok kiosztása során, azok beállítása kizárólag indokolt esetben történik, illetve kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy felhívják a foglalkoztatottak figyelmét az adatvédelmi, valamint az információ biztonsági szabályok betartására, megsértésének jogkövetkezményeire.

6. A hatósági-, illetve a büntetőeljárások során lefoglalt és elkobzott, valamint a kiadni rendelt, de át nem vett dolgok, és a NAV szervek által vett minták, ellenminták, továbbá a korrupció kockázatának leginkább kitett termékek megsemmisítésének helyszíni ellenőrzése

A Vám Főosztály részéről kockázatelemzés alapján 2024. évben 4 esetben (2023. évben 8 esetben) történt megsemmisítésekkel kapcsolatos helyszíni ellenőrzés, váratlan szakmai irányítói ellenőrzés keretein belül. A Főosztály az ellenőrzések során hiányosságot, szabálytalanságot nem tárt fel.

A Biztonsági Főosztály a tárgyévben összesen 208 db megsemmisítésről kapott jelentést (2023. évben 160 db), amelyek közül 31 esetben (2023. évben 24 esetben) helyszíni ellenőrzést tartott. Az ellenőrzések során egy esetben megállapítottuk, hogy az Igazgatóság raktáraiban elhelyezett, vámhatósági rendelkezés alá vont áruk számbavétele nem volt pontos, a megsemmisítés során más márkajelzéssel ellátott termékek is belekerültek a megsemmisítendő mennyiségbe. Az integritási kockázat csökkentése, megszüntetése érdekében javasoltuk, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a Nemzeti Adó- és Vámhivatal egységes belső kontrollrendszeréről szóló 2072/2019/VEZ szabályzat figyelembevételével tegye meg azokat a szükséges intézkedéseket, amelyekkel a jövőbeni vámhatósági rendelkezés alá vont áruk darabszáma pontosan megállapítható.

7. Az ukrán, illetve szerb határszakaszon, valamint a NAV Bevetési Igazgatóságán szolgálatot teljesítő, a korrupciós veszélyeztetettség szempontjából magas kockázatúnak ítélt szolgálati feladatokat ellátó pénzügyőri állományt érintő helyszíni ellenőrzések lefolytatása, az ellenőrzések fokozása

8. A korrupciós veszélyeztetettség szempontjából magas kockázatúnak ítélt szolgálati feladatokat ellátó foglalkoztatottak és munkavállalók folyamatos ellenőrzése, különös tekintettel a munkavégzés során a foglalkoztatottnál tartható vagyontárgyakról, azok engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló szabályzatban, illetve vonatkozó körlevelekben foglaltakra

A NAV elnöke által jóváhagyott, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál a 2024. évi integritási és korrupciós kockázatok kezelésére kiadott Intézkedési Terv 7. és 8. pontjában foglaltaknak megfelelően a Rendészeti Főosztály állományvédelmi ellenőrzéseit részben önállóan (saját terv szerint), részben az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatósága által elkészített ellenőrzési tervben foglaltak alapján a rendőrség illetékes munkatársaival közösen hajtott végre a harmadik országos határszakasszal rendelkező vármegyei igazgatóságok illetékességi területén, illetve a Bevetési Igazgatóság munkatársai vonatkozásában.

Az összesen 82 alkalommal végrehajtott ellenőrzés 231 fő pénzügyőrt érintett és kiterjedt valamennyi harmadik országos határátkelőhelyre. A hétköznapra, hétvégére, valamint minden

napszakra kiterjedő feladat végrehajtásában a Biztonsági Főosztály, valamint az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársai is részt vettek egy-egy ellenőrzés alkalmával.

A közösen végrehajtott ellenőrzések gördülékenyen, maximális együttműködés mellett zajlottak le. Az ellenőrzés alá vont kollégák az ellenőrzések során készségesek, együttműködőek voltak. A kollégák az integritással kapcsolatos belső rendelkezésekkel tisztában voltak, azok rendelkezéseit betartották. Szembetűnő, hogy a kollégák egyre kevesebb használati tárgyat, egyre kevesebb készpénzt tartanak maguknál. Az állományvédelmi ellenőrzésre történő felkészülés, és az ellenőrzés során beszerzett adatok alapján korrupcióra utaló körülmény nem merült fel.

A Biztonsági Főosztály 2024. évben 24 alkalommal hajtott végre az Intézkedési Terv 7. és 8. pontjában foglaltaknak megfelelő önálló állományvédelmi ellenőrzést, továbbá 5 alkalommal - az előzőekben már említett - közös ellenőrzést végzett a Rendészeti Főosztállyal.

9. A schengeni határátkelőhelyen lévő video-megfigyelő és képrögzítő rendszerek fejlesztése

A szakmai előkészületek már 2022-ben megtörténtek, azonban a fejlesztések megvalósításának előkészítéséhez szükséges nemzeti és/vagy nemzetközi pénzügyi fedezet nem állt rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy a 1039/2024. (III. 04.) Korm. határozat 5. pontja szerint a belügyminiszter felelősségi körébe tartozóan folyamatban van a szerb határszakasz határátkelőhelyein működő kamerarendszer teljes modernizálásához szükséges fejlesztési igény, a NAV szakmai szempontjai, valamint az útdíjellenőrzési szempontrendszer figyelembevétele mellett történő felmérés, és annak a – forrásigénnyel együtt – a Kormány részére bemutatása, az eddigiekben elvégzett szakmai előkészületek fenti folyamatnak történő megfeleltetését teszi indokolttá. Mivel ez a fejlesztés a korrupció megelőzése és a munkatársak integritás alapú szemléletének kialakítása szempontjából fontos feladat, szükségesnek tartjuk az ukrán határszakaszra leszűkített fejlesztési koncepció elkészítését és jóváhagyásra történő felterjesztését.

10. A NAV fenntartású ügyfélszolgálatokon video-megfigyelő és képrögzítő rendszer kiépítése

A korrupció megelőzése, valamint az ügyfélszolgálatokon dolgozó munkatársak védelme érdekében - az adószakmai szakterület ajánlására - a NAV fenntartású ügyfélszolgálatokon a video-megfigyelő és képrögzítő rendszer kiépítésének lehetőségeit vizsgáló felmérés megtörtént. A közbeszerzési eljárás 2024 folyamán megindításra került, a rendszer kiépítése az ügyfélszolgálatokon 2025-ben kezdődhet meg.

11. A NAV objektumokba való be- és kiléptetés során a beléptetőkártyával való visszaélés kockázatának csökkentése

A NAV objektumokba való be- és kiléptetés során a beléptetőkártyával való visszaélés kockázatának csökkentése érdekében a beléptetőrendszerek egységesítésének, valamint

magasabb biztonsági fokú beléptetőkérttyák beszerzési lehetőségének vizsgálata kiemelt cél. Az országosan egységes, azonos típusú kérttyákat használó beléptető rendszerek alkalmazásával egy adatbázisból gyorsabbá, áttekinthetőbbé és hatékonyabbá válna a korrupciós cselekmények vizsgálatához kapcsolódó adatszolgáltatás a szakmai társszervek (Alkotmányvédelmi Hivatal, ügyészség stb.) részére. A megvalósítási fázisok felülvizsgálata, tesztelése során megállapítást nyert, hogy a beléptető rendszer korszerűsítését a korábban három helyett egy megvalósítási fázisban szükséges végrehajtani. A döntés-előkészítő dokumentáció felterjesztése a biztonsági szakterület részéről megtörtént.

12. Az előző évhez hasonlóan 2024-ben is feladat a NAV egységes belső kontrollrendszerének aktív működtetése, ezen belül kiemelt figyelemmel a kockázatkezelési rendszer fejlesztésére

A 2024. év végével lezárult a NAV belső kontrollrendszerének (BEKOR) – szervezeti szintektől független, azokon átívelő – NAV szintű folyamatokra épített átalakítása, melynek alapjait a 2025. január 1-jével érvénybe lépett új BEKOR szabályzat (2060/2024/ELN szabályzat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal belső kontrollrendszeréről) tartalmazza.

Minden NAV folyamathoz elkészítésre kerültek a BEKOR dokumentumok (folyamatábra, folyamatleírás, ellenőrzési nyomvonal) egységes módszertan alapján.

A NAV szintű folyamatokra figyelemmel átdolgozásra került az integrált kockázatkezelési rendszer folyamatmodellje is. Az új eljárásrend kialakítása során célként fogalmaztuk meg, hogy a kockázatkezelést a munkatársak részére érthetőbbé és egyszerűbbé tegyük, továbbá figyelemmel voltunk a Pénzügyminisztérium és a belső ellenőrzés megállapításaira, javaslataira is. A leglényegesebb változások a kockázatkezelés területén:

- a toleranciaszint kivezetésre került, és egy szervezeti tűréshatár érték került meghatározásra,
- a NAV szintű rendszer okán a helyi leltárak mellett létrehozásra került a Központi Leltár, mely a NAV működésére globálisan kiható, jelentőségéből adódóan szervezeti szinten is megjelenítendő kockázatokot tartalmazza, így az integrált leltárak rendszere kétszintűvé vált.

Folyamatban van egy, az új kockázatkezelést támogató informatikai rendszer fejlesztése, mely automatizált folyamatokkal (pl.: automatikus üzenetek, határidőfigyelés, figyelmeztető rendszerüzenetek) segíti majd a gördülékenyebb munkavégzést, továbbá a területi szerv és a Központi Irányítás közötti –kockázatkezelést érintő – kommunikációt. A rendszer élesítésére terveink szerint, és az informatikai terület visszajelzései alapján 2025. második negyedévében kerül sor, mely időponttól az integrált leltárak vezetése a hivatkozott informatikai alkalmazásban történik majd.

Elkészült és november 15-től működik a kapcsolattartás elősegítését szolgáló új SharePoint alapú munkafelület, melyen a dokumentumalapú, statikus menüpontokon túl naprakész eseménynaptárral és folyamatosan frissített közlemény rovatval a rendszeres

tájékoztatásnyújtást is biztosítjuk az aktuális határidőkről, belső kontrollrendszert érintő fejleményekről a tagok részére. A felület legdinamikusabb funkciója egy „hot line” szemléletű interaktív chatfelület, mellyel célunk a közvetlen problémajelzés és a gyorsreagálású szakmai konzultáció lehetőségének megteremtése a platform felhasználói számára.

A NAV szintű ellenőrzési nyomvonalak elkészítésével a területi szerv ellenőrzési nyomvonal készítési kötelezettsége megszűnt.

A Pénzügyminisztérium ellenőrzési jelentésére tekintettel módosítás történt a vezetői nyilatkozat tartalmában, továbbá az adatszolgáltatást elektronikussá tettük azzal, hogy a BEKOR SharePoint felületen kialakítottuk a közvetlen kitöltés és a jóváhagyás lehetőségét.

A belső kontrollrendszer 2025. évi reformálási folyamatában a bünyügyi szakterület érintett szervei és szervezeti egységei – a Bünyügyi Főosztállyal kooperálva – is tevékenyen részt vettek.

13. A 2023. július 24-én elindított elkülönített (külső) visszaélés-bejelentési rendszer, valamint a belső visszaélés-bejelentési rendszer működésével kapcsolatban rendelkezésre álló tapasztalatok feldolgozása, a rendszer fejlesztéséhez, működésének jobbításához szükséges intézkedések meghatározása, azok megtétele

A közérdekű bejelentések intézésének szabályairól, a közérdekű bejelentők védelméről 2014. január 1. napjától 2023. július 23. napjáig a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény rendelkezett. A 2023. július 24. napjától hatályos új törvény, a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény a közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos szabályokon lényegében nem változtatott.

A Panasztörvény a 2023. július 24. napján történt hatálybalépése előtt és azóta is fokozott figyelmet fordít a visszaélést bejelentők védelmére. A NAV személyi állományával kapcsolatos bejelentések (saját foglalkoztatottal kapcsolatos bejelentések) kezelésének szabályait a NAV elnöke szabályzatban határozza meg. Az ilyen tartalmú bejelentések kivizsgálására kizárólag a NAV Biztonsági Főosztálya jogosult. A visszaélést bejelentők fokozott védelme érdekében az ilyen tartalmú bejelentés iktatására speciális szabályok vonatkoznak. Eszerint a belső visszaélésre utaló beadványok nem szerepelhetnek az általános iratok elektronikus iktatórendszerében, az iratokat olyan iktatási kóddal kell ellátni, amely biztosítja, hogy az iratot a továbbítón kívül kizárólag a Biztonsági Főosztály jogosult megnyitni, elolvasni.

Figyelemmel arra, hogy a visszaélés bejelentések kezelésére vonatkozó törvényi szabályok alig másfél éve léptek hatályba, továbbá a visszaélés bejelentés egy olyan új jogintézmény, amelynek nincs hagyománya a magyar jogrendszerben, 2024. évben 34 db bejelentés érkezett, amelyből tartalma szerint 4 esetben volt felvethető NAV foglalkoztatott érintettsége. A kevés bejelentés oka lehet az is, hogy a NAV személyi állománya tart az esetleges hátrányos jogkövetkezményektől. Ezen téves feltételezés eloszlátása érdekében 2025. évben tájékoztató anyagok közzétételét, oktatások szervezését tervezzük.

14. Az integritási tevékenységet érintő jogszabályok, NAV rendelkezések (szabályzatok, körlevelek stb.) felülvizsgálata és aktualizálása

A NAV Szj.tv. módosítására vonatkozó javaslatok

14.1. Törvényi felhatalmazás a NAV etikai kódexének megalkotására

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és a Vám- és Pénzügyőrség 2011. évben történt összevonásával létrejött a NAV, mint egységes integrált szervezet. 2021. január 1. napjától egyetlen törvény, a NAV Szj.tv. határozza meg a NAV személyi állományára vonatkozó foglalkoztatási szabályokat, azonban továbbra is eltérő tartalmú magatartási szabályok vonatkoznak a tisztviselői és a pénzügyőri állományra. Mivel ezen a területen is szükséges az egységesség kialakítása, indokolt, hogy egyetlen dokumentumban, azonos módon megfogalmazott magatartási szabályok és etikai-erkölcsi normák vonatkozzanak a NAV teljes személyi állományára.

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 6. § (5) bekezdése szerint a költségvetési szerv vezetője felelős olyan belső kontrollrendszer kialakítására, amely alkalmas az etikai értékek és az integritás érvényesítésének biztosítására.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal egységes belső kontrollrendszeréről szóló 2072/2017/VEZ szabályzat 44. pontja (időközben új szabályzat került kiadásra, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal egységes belső kontrollrendszeréről szóló 2060/2024/ELN szabályzat) szerint a vezető feladata, hogy a szervezeti integritást sértő eseményt vizsgálja ki. Integritást sértő eseménynek minősülnek az etikai vétségek is.

A hivatkozott Korm. rendelet és a szabályzat alapján a NAV elnökének kötelessége és felelőssége kialakítani egy olyan belső kontrollrendszert, amelynek szerves része a hivatásetikai elvek érvényre juttatása.

14.2. A kinevezés általános feltételeinek módosítása

Abban az esetben, ha a NAV-hoz pályázó vagyon elleni bűncselekmény vagy a NAV nyomozó hatóságának hatáskörébe tartozó bűncselekmény elkövetése miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll, vele szolgálati jogviszonyt ne lehessen létesíteni. Indokolt továbbá, hogy az a pályázó, akinek büntetőjogi felelősségét korrupciós bűncselekmény miatt jogerősen megállapították, a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítést követő 12 évig ne lehessen a NAV foglalkoztatottja.

14.3. Integritási háttérvizsgálatra felhatalmazás

A biztonsági szakterület kidolgozta az integritási háttérvizsgálatról szóló szabályzat tervezetét, amelynek kiadása az után történhet meg, ha a NAV Szj.tv. módosítása megtörténik. Az új

szabályzat tartalmazni fogja azokat az eseteket, amelyek fennállásakor a munkáltatói jogkör gyakorlója az adó- és vámhatósági jogviszonyt nem hozhatja létre. Tartalmazni fogja továbbá azt is, hogy amennyiben a biztonsági szakterület a jelölt ellenőrzése során kockázatot tár fel, a munkáltatói jogkör gyakorlója a jogviszony létrehozásáról dönthet, azonban a biztonsági kockázat fennállása ellenére létrehozott jogviszonyból származó esetleges következményekért a munkáltatói jogkör gyakorlója a felelős.

A tervezet rendelkezik arról is, hogy amennyiben a szakterület NAV foglalkoztatottal kapcsolatban tár fel biztonsági kockázatot, a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles lesz vizsgálatot elrendelni. Amennyiben a munkáltatói jogkör gyakorlója a vizsgálat eredményeképpen munkáltatói intézkedés mellőzéséről dönt, a mellőzés alapjául szolgáló indokokról olyan módon és terjedelemben köteles a Biztonsági Főosztályt tájékoztatni, amelyek a mellőzést kellő módon alátámasztják.

A jelenleg hatályos vizsgálati szabályzat és a biztonsági ellenőrzésről szóló szabályzat rendelkezéseinek egy új NAV szabályzatba való átdolgozása megteremtheti annak a lehetőségét is, hogy a NAV állományába jelentkező jelölt esetében – előzetes tájékoztatáson alapuló önkéntes hozzájárulás alapján – a Biztonsági Főosztály háttérvizsgálat keretében a jelölt lakókörnyezetében, otthonában környezettanulmányt végezessen. Ezt a javaslatot a jelenlegi szabályozások azon hiányossága tette szükségessé, miszerint amennyiben egy NAV foglalkoztatottnak jelentkező személy nem nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörbe, vagy nem kifogástalan életvitel ellenőrzés alá eső pénzügyőri státuszra adja be felvételi kérelmét, úgy a biztonsági szakterület által a jelenleg rendelkezésre álló módszerekkel végzett biztonsági ellenőrzésen túl semmilyen kontroll alá nem esik. Ezért szükséges az adatbázisokban végzett ellenőrzések bővítése (így különösen a bűnügyi nyilvántartás), továbbá a környezettanulmány lehetőségének megteremtése.

14.4. Az összeférhetlenséggel kapcsolatos szabályok módosítása

A Biztonsági Főosztály 2024. évben az összeférhetlenség vizsgálatára irányuló ellenőrzései során számos szabálytalanságot tárt fel. Ezen ellenőrzések tapasztalatai alapján célravezetőnek tűnik, ha a személyi állomány minden tagjának kötelességévé tesszük, hogy számot adjon (bejelentés vagy engedélykérés formájában) valamennyi további tevékenységéről, függetlenül attól, hogy vezetői munkakört tölt-e be, függetlenül attól is, hogy egyébként a tevékenysége a gyakorolható tevékenységek körébe tartozik-e. A javasolt módosításokat a NAV közigazgatásban betöltött egyedülálló szerepe és az ellátott feladatok kiemelt súlya indokolja.

Az összeférhetlenségi szabályok további egyértelműsítése érdekében kezdeményeztük a Foglalkoztatási Szabályzat módosítását, valamint minden további, az összeférhetlenség tárgyában kiadott belső rendelkezés felülvizsgálatát is.

Az informatikai szakterület külön kiemelte a NAV Szj.tv. 90. § (2) bekezdés b) alpontjának kiegészítését azzal, hogy cégalapításra kizárólag a munkáltatói jogkör gyakorlójának előzetes engedélyével kerüljön sor, így a személyi állomány gazdasági társaságban fennálló érdekeltségei ismertté válhatnak.

15. Az integritás szemléletű működés erősítése érdekében szükséges figyelemmel kísérni a belső kommunikációt, egyértelmű etikai elvárásokat kell támasztani a munkatársakkal szemben

A hivatásetikai alapelvekkel ellentétes magatartások, cselekmények szankcionálása céljából ezért indokolt a specifikusan a NAV foglalkoztatotti állományára vonatkozó egységes magatartási szabályok meghatározása, egy egységes etikai szabályzat bevezetése. A szabályzat 2024. évben elkészült, azonban az előző pontban említett törvényi felhatalmazást követően léphet életbe. A szabályzatot elnöki jóváhagyást követően, 2025-ben folyamatosan, online formában kívánjuk a NAV foglalkoztatottakkal megismertetni.

16. Az integritással kapcsolatos képzések

A NAV Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete a NAV belső képzési rendszerének több területén is biztosította az integritással kapcsolatos ismeretek elsajátítását: Az oktatások nem csupán az új belépők tekintetében, hanem a tapasztalt munkatársak és a vezetők számára is iránymutató fogalmi, etikai kereteket határoztak meg, illetve a szabályozási oldal helyett az erkölcsi, etikai normák és értékek kerülnek fókuszba az egyén, a szervezet és a társadalom szempontjából megközelítve.

Az újonnan belépett kollégák a NAV szervezeti alapismeretek képzés keretében az Értékközpontú működés - Integritás e-learning moduljában kiemelten foglalkoznak az integritás témakörével. A tanfolyamot 2024-ben összesen 10 képzési csoportban 684 fő teljesítette sikeresen.

A pénzügyőri előképző tanfolyam keretében 4 csoportban 90 fő képzésben résztvevő végezte el a tréningelemekkel színesített értékvezérelt magatartás erősítését szolgáló modult. A pénzügyőri szakmai alapképzések (vámigazgatási, határszolgálati, rendészeti, bünyügyi) 9 csoportja 54 résztvevőjének a tanfolyam jelenléti szakaszában az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársa ismertette egy-egy 2 tanórás foglalkozás keretében a feladataikat, valamint a pénzügyőrök ezekhez kapcsolódó lehetőségeit és ezekből következő kötelezettségeit.

Az értékközpontú működést kifejezetten előtérbe helyező Integritás képzés 2024-ben 8 tanfolyami csoporttal került lebonyolításra 4 fő belső oktató közreműködése mellett, 109 fő részvételével.

Mivel a vezetők szerepe és felelőssége kiemelt a korrupció-megelőzésben, a Kezdő vezetők képzése nyolc modulós komplex képzési programjában is szerepel az Értékalapú gondolkodás alapjai e-learning kurzus. A 2024-ben újonnan kinevezett 118 fő vezető így a képzési programon belül hasznosítható tudást kapott a szervezeti és egyéni integritás megtartásához.

Az ismertetett képzések adatait az alábbi kimutatás tartalmazza:

Program neve	Csoportszám (db)	Részvevők száma (fő)
NAV szervezeti alapismeretek	10	684
Pénzügyőri előképző tanfolyam	4	90
Pénzügyőri szakmai alapképzések	9	54
Integritás	8	109
Kezdő vezetők képzése – Integritás modul	8	118

A **biztonsági szakterület** külön felkérésre 4 alkalommal tartott más szakterületek részére előadást, kiemelten az őket érintő témakörökben.

Az előadások célja az állomány megismertetése az integritás fogalomrendszerével, az integritás szemlélet erősítése, valamint a foglalkoztatottak figyelmének felhívása az értékközpontú szervezeti működés előnyeire, szükségességére, a korrupciós kockázatok veszélyeire, valamint azok kezelésének jelentőségére és lehetőségeire.

Az integritásalapú eszközök közül igen nagy jelentősége van az állomány korrupcióval kapcsolatos képzésének, ezért a bünyügyi szakterület is támogatta, és a jövőben is támogatja a korrupció-megelőzési oktatások megtartását.

A biztonsági szakterület 22 munkatársa saját szervezésben a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatósága által megtartott, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem ProBono rendszerében nyilvántartásba vett Fejlesztéspolitikai etika és korrupciómegelőzési képzésen vett részt, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy még inkább természetessé és érthetővé váljanak az integráns szervezetek működésére vonatkozó ismeretek, a munkatársak és vezetők munkáját támogató hatékony módszerek. A transzparens és kedvező munkafeltételek az integritásirányítási rendszerek működésének feltételeit támogatják, amely a korrupció kialakulásának megelőzését szolgálja.

17. Az integritásirányítási rendszer megerősítése érdekében a Biztonsági Főosztály szakmai irányítása alatt álló biztonsági referensek részére integritással, illetve korrupciómegelőzéssel kapcsolatos képzések

A képzések előkészületei – a NAV Képzési Egészségügyi és Kulturális Intézetével egyeztetve – 2024-ben megkezdődtek. A képzések megtartására a NAV foglalkoztatotti állományára vonatkozó egységes etikai szabályzat kiadásának jóváhagyása után, 2025-ben kerülhet sor.

18. Az integritást sértő, és korrupcióval összefüggő jelenségek okainak feltárása mellett fontos feladat a korrupciót elutasító, jogkövető magatartást tanúsító esetek feldolgozásának folytatása, a pozitív és negatív esetgyűjtemény tapasztalatainak megosztása, és a befolyásolási kísérletek visszautasításának bemutatása, megismertetése a NAV állományával

A tárgyévben tovább bővült a visszaélésekkel, szabálytalanságokkal összefüggésben feltárt bűncselekmények és fegyelemsértések eseteinek, illetve a korrupciót elutasító, jogkövető magatartást tanúsító pozitív eseményeknek az anonimizált feldolgozása, amelyek feltárják a jogsértést vagy szabálytalanságot lehetővé tevő okokat és körülményeket is. Az esetgyűjtemények az oktatási és képzési területen, valamint szakmai előadásokon ismertetésre kerültek. Ezek mellett a NAV belső portálján megkezdődött a Biztonsági Főosztály weboldalának megújítása.

19. Együttműködés és jogszabályban előírt információcsere a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a nyomozó hatóságokkal, a bíróságokkal, a Terrorelhárítási Központtal, a Nemzeti Védelmi Szolgálattal, a Miniszterelnökség Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságával, az Állami Számvevőszékkel, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel, valamint az Integritás Hatósággal

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a NAV biztonsági szervezeti egysége 2024-ben is szorosan együttműködött a fenti szervekkel. A 2024. évben 44 megkeresés érkezett a szakterülethez, amelyek teljesítése során a minősített adatok kezelésére vonatkozó szigorú szabályok figyelembevételével kellett eljárni. Az egyes ügyek elemzését követően megállapítható, hogy sokszor egy-egy megkeresés teljesítése – az adatok mennyiségének feldolgozása miatt vagy az ügy bonyolultsága okán – komoly adatgyűjtő, elemző tevékenységet követel. A korrupcióellenes tevékenysége során a biztonsági szakterület 39 esetben – ebből 31 alkalommal az Alkotmányvédelmi Hivatal részére – adott át információkat a vele együttműködő társhatóságoknak.

20. Az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény által létrehozott és a NAV részvételével működő Korrupcióellenes Munkacsoportban való közreműködés, a megszerzett tapasztalatok és elért eredmények hasznosítása.

A 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról szóló 1025/2024. (II. 14.) Korm. határozat 4.1. pontja alapján a belügyminiszter feladata, hogy módszertani támogatást nyújtson az érintett minisztereknek az álláshely-, illetve munkaköralapú kockázatelemzéshez 2024. június 30-ig. Az érintett miniszterek feladata, hogy 2025. november 30. napjáig gondoskodjanak az általuk irányított államigazgatási szervek teljes állománya tekintetében álláshely-, illetve munkaköralapú kockázatelemzés végrehajtásáról.

A NAV munkakörei korrupciós kockázatainak felmérése, illetve a felmérés során keletkezett adatok feltöltése a Belügyminisztérium által működtetett Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszerbe 2024. november 30. napjáig megtörtént.

Annak ellenére, hogy az NKS a NAV részére közvetlenül feladatot nem határozott meg, kezdeményeztük a NAV Szj.tv. olyan tartalmú módosítását, amelyek reményeink szerint hozzájárulnak a NAV integritásának erősítéséhez. Ezt részletesebben a 14. pontban ismertettük.

21. Az osztrák társhatóság belső biztonsági szervével történő kétoldalú információ- és tapasztalatcsere

A találkozó a magyar EU-elnökségből adódó feladatok miatt 2024-ben elhalasztásra került, a rendezvényre az előzetes tervek szerint 2025-ben kerül sor Budapesten. Az esemény a NAV 2025. évi külföldi kiküldetés és nemzetközi vonatkozású belföldi rendezvény tervében szerepel.

Fentiekén túl az integritási és korrupciós kockázatokra, illetve azok kiszűrésére, megelőzésére vonatkozó tevékenységhez kapcsolódó alábbi események történtek.

Az **OECD** 1997-ben aláírt és 1999 óta hatályban lévő vesztegetés elleni Egyezménye jogilag kötelező erejű normákat állapít meg a külföldi köztisztviselők nemzetközi üzleti ügyletekben való megvesztegetésének bűncselekménnyé nyilvánítására, és számos kapcsolódó intézkedést ír elő, amelyek ezt hatékonyra teszik. Magyarország az Egyezményhez való csatlakozásával vállalta, hogy nemzeti jogrendszerét úgy alakítja át, hogy az megfeleljen az Egyezményben foglalt követelményeknek. E vállalás teljesítését az OECD Vesztegetés Elleni Munkacsoportja (Working Group on Bribery – WGB) ellenőrzi, ún. értékelési körökön keresztül, amelyek eredményeként a végrehajtásra vonatkozó ajánlásokat fogalmaznak meg.

A WGB az elmúlt években többkörös értékelési folyamatban vizsgálta az Egyezmény hazai jogrendszerbe való átültetésének előrehaladását. A WGB álláspontja szerint Magyarország nem mutatott előrelépést a munkacsoport számos korábbi ajánlásának végrehajtása terén és Magyarországon nem kielégítő a nemzetközi vesztegetés elleni fellépés, alacsony az ajánlások átültetésének mértéke. Az OECD magas szintű látogatást is tervezett Magyarországon, amelyet azonban 2024 októberében lemondtak, mert nem tartották megfelelőnek a magyarországi fogadó felek szintjét. A lemondott látogatást követően hazánkban cselekvési tervet kellett elkészítenie, amelyet a WGB 2024. decemberi plenáris ülésén párizsi OECD-nagykövetünk bemutatott. Tekintettel arra, hogy a WGB nem volt elégedett a bemutatott cselekvési tervvel, Magyarországot szigorúbb monitoring eljárás alá helyezte (ún. bizalmas átvilágítási figyelmeztetés - due diligence), amely értelmében a korábbi cselekvési tervet frissíteni és kiegészíteni szükséges, valamint azt a 2025 márciusi (és nyomon követés formájában a júniusi) plenáris ülésen ismételten be kell mutatni.

Az OECD-nek bemutatandó frissített cselekvési tervről a Belügyminisztérium kormány előterjesztést készít, és javasolja a 2024-2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia és a Stratégia végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról szóló 1025/2024 (II. 14.) Korm. határozatban szereplő intézkedések kiegészítését az OECD ajánlásainak megfelelően. A kapcsolódó egyeztetésekbe a NAV is bevonásra került.

A **Vám Világszervezet** minden évben megrendezi a VVSZ Integritási Albizottság ülését, amelyen a tagállamoknak lehetősége nyílik megvitatni a vámszolgálatok (vagy összevont vám- és adóigazgatások) állományának feddhetetlensége érdekében megtehető intézkedéseket, a korrupció elleni lépések folyamatait, az információ biztonságot, az adatkezelést és a belső ellenőrzések folyamatait. A NAV az albizottság ülésén minden évben részt vesz.

2024. november 4-5. között a **Moldovai Köztársaság Vámszolgálatának** szakértői Budapestre látogattak, hogy segítséget kapjanak az uniós integrációs folyamatra való felkészülésben. A rendezvény során a résztvevők – a bünygyi kapcsolattartási gyakorlataink és a bevetési szakterület tevékenységei mellett – megismerhették a NAV korrupcióellenes intézkedéseit.

22. A foglalkoztatottak és a munkavállalók érzékenyítése és tudatformálása

A NAV 2024-ben is valamennyi integritással, korrupció megelőzéssel kapcsolatos dokumentumot, tanulmányt és egyéb ismeretterjesztő anyagot a saját belső honlapján, a belső kiadványokban és a felsővezetői tájékoztatókban közzétette, valamint megkezdte a Biztonsági Főosztály intranetes oldalának megújítását. A Kommunikációs Főosztály – a Biztonsági Főosztállyal és az Elnöki Kabinettel közösen – elkészítette a „Téged is érinthet” című, az összeférhetetlenségi szabályokról szóló ismeretterjesztő brosrát, amelynek kiadására 2025-ben kerülhet sor.